

Zpráva z akce

„Exkurze za projekty LEADER do Rakouska“

Termín: 13. – 15. listopad 2024

Od 13. do 15. listopadu 2024 uspořádala Celostátní síť pro venkov (CSV) RO Olomouc, zahraniční exkurzi za projekty LEADER do Rakouska. Účastníky exkurze byli zástupci MAS, starostové, zemědělci a osoby aktivně se podílející na rozvoji venkova z Olomouckého a Zlínského kraje a exkurze se účastnilo celkem 46 osob. Exkurze byla organizována za účelem sdílení příkladů dobré praxe, inspirace a námětů, které mají přispět k širším možnostem využití LEADER a Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023–2027. Cílem akce bylo vytvořit prostor pro diskusi o řadě projektů a zajímavých nápadů z oblasti LEADER a podpořit předávání zkušeností a poznatků. V průběhu exkurze bylo umožněno setkání účastníků se zástupci MAS, regionální samosprávy a dalších rozvojových organizací v regionu a byly předány zkušenosti při přípravě, realizaci a následné udržitelnosti inspirativních projektů prospěšných pro rozvoj regionu.

Exkurze byla zahájena ranním odjezdem autobusu s účastníky z Olomouce. Krátce před polednem pak účastníci dorazili do centra města Hollabrunn. Kde již na účastníky čekala paní Hana Zvariková z MAS LEADER Region Weinviertel-Manhartsberg a současně také ředitelka této organizace paní Renate Mihle a pan starosta Alfred Babinsky. Paní Zvariková krátce představila celou zdejší oblast a fungování MAS a přiblížila účastníkům zájmové území a fungování LEADERu v této oblasti. Následně se účastníci přemístili na prohlídku nedalekého projektu s názvem Ois Guade.

Předmětem tohoto projektu bylo zbudování a pořízení vybavení do samoobslužné prodejny. Prodejna se nacházela v centru města Hollabrunn. Jednalo se o prodejnu potravin a doplňkového sortimentu se zaměřením převážně na regionální producenty. Zajímavostí prodejny však bylo to, že byla plně samoobslužná. Tedy v prodejně nejsou po celou dobu otvírací doby, mezi osmou hodinou ráno a osmou hodinou večer žádní zaměstnanci. Zákazníci vstoupí do prodejny, v prodejně si vyberou zboží, které chtějí a u samoobslužné pokladny si jej namarkují a zaplatí. Celý systém řídí elektronická pokladna, která vzdáleně informuje dodavatele o stavu jejich produktů na prodejně. To znamená že dodavatel ví, že jeho zboží už není na prodejně dostatek a sám přijede na prodejnu své zboží doplnit. Opět tak učiní sám bez dalšího personálu. Další zajímavostí je, že cenu produktu v prodejně udává sám dodavatel vždy při naskladnění zboží. Což je pro dodavatele velmi atraktivní. Obchod si pak bere pouze procentuální zisk z každého prodaného výrobku.

Po prohlídce obchodu se účastníci přesunuli do nedalekého centra Regionen Schop. Což je obchod s regionálními produkty, infocentrum a současně bistro v jednom. Na místě účastníky přivítala paní Julia Katschnig, která má na starosti marketing regionálních výrobků ve zdejší oblasti. Paní Katschnig účastníkům přiblížila jejich platformu pro sdružování regionálních výrobců za účelem společného marketingu. Cílem platformy je propagovat a nabízet produkty místních producentů jako jsou vína, med, těstoviny, pesta, řemeslné výrobky a mnoho dalšího. Obchod byl rovněž vybaven vybavením v rámci projektu LEADER. V současné době zde funguje také bistro, které podává polední menu, a to výhradně z regionálních a sezónních produktů, a to vše ve vegetariánské a veganské verzi. Prostřednictvím bistra jsou pak zapojeni do projektu Too Good Too Go, jehož cílem je prostřednictvím mobilní aplikace sdružovat restaurace a producenty potravin a zamezit jejich plýtvání. Rakousko je do této aplikace

zahrnuto od září roku 2023. Prostřednictvím aplikace mohou restaurace a producenti nabízet potraviny, které by se nespotřebovaly za velmi sníženou cenu veřejnosti a výrazně tak snížit množství potravin, které by končilo na skládce.

Po prohlídce Hollabrunnu a zmíněných projektů se účastníci opět vrátili do autobusu a přesunuli se do nedaleké obce Röschitz. Zde účastníky přivítal starosta obce pan Christian Krottendorfer. Pan starosta v úvodu přiblížil fungování obce a spolupráci s místní akční skupinou a následně vyzval přítomné k přesunu do přilehlého informačního vzdělávacího centra kde následně pokračoval ve svém výkladu. V této části představil celkem tři další projekty, které vznikly ve spolupráci MAS a obce. Prvním představeným projektem byl projekt „Přírodní poklady západního Weinviertelu,“ jehož cílem bylo šíření znalostí o místních specifikách životních prostředí, rozmanitosti druhů a v posílení povědomí o ochraně biodiverzity mezi obyvateli a návštěvníky. V rámci realizace projektu bylo ve spolupráci s obcemi Röschitz, Sitzendorf an der Schmida a Zellerndorf vybráno 14 míst v krajině jenž byly vybaveny informačními tabulemi, aby poskytly přehled o přírodním bohatství regionu. Jedno z takových míst si pak účastníci mohli také na vlastní oči prohlédnout. Druhým představeným projektem byl projekt „Vzdělávací region,“ jehož cílem bylo zlepšení infrastruktury obecních vzdělávacích prostor v 11 obcích. Součástí komplexního projektu podporujícího celoživotního vzdělávání dospělých v regionu byla rovněž implementace opatření zvyšujících kvalifikaci osob pracujících v oboru celoživotního vzdělávání, zlepšení propagace a networking. Třetím představeným projektem byl projekt „Přírodní koupaliště Röschitz a venkovním fitness,“ jehož cílem byla podpora fyzických i sportovních aktivit občanů a současně podpora ochrany přírody a vodních biotopů.

Po tomto bloku se účastníci přemístili zpět do autobusu a následoval odjezd z obce Röschitz do hotelu Happy Star k ubytování. Zde po večeři ještě probíhalo společné setkání mezi českými a rakouskými zástupci MAS a obcí. V rámci setkání byla řešena témata jako rozvoj obcí a regionů ve spolupráci s MAS, možnosti využití projektů LEADER u nás a v zahraničí nebo například odlišnosti v zaměření projektů a jejich financování u nás v Rakousku.

Druhý den exkurze pokračoval přejezdem do obce Alberndorf. Zde účastníky přivítali zdejší vinaři a zemědělci, manželé Rainovi a spolu s paní Zvarikovou přiblížili historii a současnost místních sklepních uliček. Sklepní uličky se ve zdejší oblasti historicky stavěly tak jako u nás a vznikly potřebou místních malovinářů k výrobě a uskladnění vína. Na rozdíl od těch na České straně však postupem času ty zdejší pozbyly svůj původní význam, v důsledku čeho se přestaly využívat a chátrat. Řada současných projektů, spolků a aktivit obcí se tak v současné době intenzivně věnuje opětovnému navrácení života do těchto uliček a jejich zachování pro další generace. Jedním z takových projektů je právě i projekt rodiny Rainových s názvem: „Ubytování ve sklepních uličkách.“ Předmětem projektu byla rekonstrukce a přestavba jednoho z objektů ve sklepní uličce na rekreační bydlení. Jednalo se o stavební úpravy a vybavení jednotlivých pokojů. Rodina Rainových takto nabízí k pronájmu celkem 5 pokojů včetně zázemí pro večerní posezení a současně zpustili také vlastní rezervační systém. O popularitě této lokality i celém nápadu pak vypovídá zejména fakt, že kapacita ubytování je již na začátku roku na celou sezónu předem obsazena.

Z Alberndorfu následoval přejezd do obce Hadres. Zde účastníky přivítal místostarosta obce pan Erich Greil a paní Romana Karla Schuler z univerzity ve Vídni a společně účastníkům

představili další dva projekty zabývající se tématem oživení sklepních uliček a zachování jejich historického odkazu. Jednalo se o projekty „Místa setkávání ve sklepních uličkách“ a „Místní trhy ve sklepní uličce“. Shodným cílem obou projektů bylo znovuoživení těchto uliček a vrácení jim života. Za tímto účelem se v těchto místech často pořádají různá společenská setkání a kulturní akce, nebo několikrát do roka také trhy a jarmarky lokálních produktů a výrobků. Největší a nejznámější trhy jsou ty Vánoční trhy a jejich každoroční návštěvnost se rok od roku zvyšuje. Současně také paní Schuler účastníkům přiblížila, jak na renovaci nejstaršího sklepa ve zdejší uličce pracují studenti stavebních a uměleckých škol z Vídně a Prahy a v rámci společné mezinárodní spolupráce.

Odtud se účastníci přemístili do obce Mailberg kde účastníky přivítal starosta obce pan Christoph Hohl a u společného oběda představil projekt "Regionalshop" a nejdůležitější informace v oblasti rozvoje obce a spolupráce s místní akční skupinou. Zmíněný projekt je zaměřuje na podporu místních produktů a výrobků a zajištění jejich stálého odbytu. V této oblasti je velmi obtížné v některých oborech udržet stálé zaměstnance a řada pracovníků musí být nabírána sezóně a často i ze zahraničí, včetně Česka. Nejvíce postižené obory tímto problémem jsou právě zemědělství anebo pohostinství.

Druhý den exkurze byl zakončen návštěvou města Retz, kde účastníky přivítal radní pro cestovní ruch pan Daniel Wöhrer. Krátce představil fungování města a spolupráci s místní akční skupinou a následně představil projekt „Generationenpark Poissgasse Retz“ u kterého se právě celá skupina nacházela. Jednalo se o nově zbudovaný park sloužící k aktivnímu vyžití dětí i dospělých. Nechyběly dětské průlezky, lanové dráhy, cvičební i posilovací stroje, nebo opičí dráha.

Program třetího dne byl zahájen v Roseldorfu, kde účastníky přivítala paní Kathrin Zöchmann. Manželé Zöchmann jsou ekologičtí zemědělci zaměřující se na bio produkci obilnin, sóji, dýní a současně taky vína. V rámci svého vinařství také ve spolupráci s MAS realizovali jeden z projektů LEADER s názvem Keltenwinzer, neboli keltští vinaři. V rámci tohoto projektu bylo spojeno šest místních producentů vín pod jednu společnou značku za účelem společného marketingu jejich produktů. Myšlenka vznikla po nález starodávné mince na zdejším území, jež byla datována právě do dob keltů a spojována s dřívějším keltským osídlením této oblasti. Tato mince se pak stala spolu s tematikou keltů hlavním symbolem sdružení těchto šesti producentů vína. Společná značka jim dává konkurenční výhodu a rozšiřuje pole působnosti na trhu. V rámci projektu byla vytvořena studie na sjednocení vinařů a zmíněný grafický návrh celého společenství, včetně marketingové strategie.

Následně paní Kathrin přítomným představila své edukační projekty jako jsou „Mé jídlo pochází ze statku,“ anebo „Farmářova žena.“ Tyto programy jsou zaměřeny na vzdělávání dětí především ze základních a středních škol a jejich cílem je upozornit na původ a kvalitu potravin a celkově na význam zemědělství a jeho roli v obživě společnosti. Paní Kathrin tak využila své

dlouholeté zemědělské praxe, kterou doplnila odborným vzděláním pro práci s dětmi a vzdělávání a sama se ujala role učitele. Ve svém volném čase tak objíždí základní a střední školy v celé oblasti a zábavnou formou vzdělává žáky o náležitostech zemědělství a produkci potravin. Částečně si školy tyto přednášky financují samy a částečně jsou dotovány Evropskou unií a spolkovou zemí Dolní Rakousko. Paní Kathrin představila účastníkům pomůcky, s nimiž pracuje a podrobila je řadě zvědavých odborných otázek, kde často i dospělí při svých odpovědích znejistěli. Její nadšení pro toto téma bylo opravdu obdivuhodné a současně velmi cenné, neboť jak ona sama tvrdí *"Zemi jsme nezdědili po rodičích, jen jsme si ji vypůjčili od našich dětí."*

Zapsal Ing. Tomáš Čermák, dne 18. 12. 2024